

VOORWOORD VAN DE VOORZITTER

INHOUDELIJKE VERBETERING

AANVULLING OP ONDERDELEN ▶

Handreiking Minimaliseren achteruitrijden bij afvalinzameling

Voorbeeld-werkinstructie Chauffeursstoel instellen en gordel gebruiken

Wijziging protocol prikaccidenten

Voorbeeld-werkinstructie Treeplank kraakperswaggen veilig gebruiken

LEIDRAAD FYSIEKE BELASTING ▶

BRANCHENORMEN STOFBLOODSTELLING ▶

PROMOTIE

JAARCONGRES 'LEER OMGAAN MET AGRESSIE EN GEWELD' ▶

Themabladen met cartoons

STAND OP VAKBEURS RECYCLING ▶

INZET COMMUNICATIEMIDDELENMIDDELEN ▶

Nieuwsbrieven, website en sociale media

VEILIG & GEZOND WERKEN

WEEK VAN DE VEILIGHEID 2022 ▶

STICHTINGSZAKEN

HUISHOUDELIJKE MEDEDELINGEN ▶

FINANCIËLE TERUGBLIK ▶

VOORWOORD

Na twee intensieve coronajaren met de nodige uitdagingen voor ons allen, konden we afgelopen jaar in redelijk rustig vaarwater ons werk doen. De werkgroepen beoordeelden onderdelen van de Arbocatalogus Afvalbranche op actualiteit, volgens de afgesproken reviewcyclus. Ook werkten we aan het opstellen van eigen branchenormen voor de blootstelling aan stoffen. Werkgevers moeten hun medewerkers zoveel mogelijk beschermen tegen de gezondheidsproblemen die stoffen kunnen veroorzaken. Door gezamenlijk afspraken te maken, willen we bedrijven en organisaties daarbij helpen. De branchenormen moeten uiteindelijk ook onderdeel worden van onze arbocatalogus.

Natuurlijk werkten we ook weer hard aan de promotie van onze arbocatalogus. Gelukkig konden we vlak voor de zomer alsnog ons jaarcongres organiseren dat in 2021 was uitgesteld vanwege de coronapandemie. Het thema Agressie en Geweld trok veel belangstelling. Deelnemers gingen enthousiast naar huis met de nodige praktische tips op zak om met dit thema binnen de eigen organisatie aan de slag te gaan. Over het onderwerp maakten we ook een themablad, waarmee we bedrijven ondersteunen bij de interne vertaalslag van de maatregelen in de arbocatalogus naar concrete afspraken op de werkvloer, en een bijbehorende cartoon.

Drie dagen lang stonden we met een eigen stand op de beursvloer van de Vakbeurs Recycling en konden we bezoekers informeren over onze arbocatalogus. Nieuwkomers in de branche of personen die de arbocatalogus nog niet goed kennen, laten kennismaken met de Arbocatalogus Afvalbranche deden we ook tijdens de Week van de Veiligheid. We organiseerden een webinar en maakten gebruik van onze animatie, een fijn instrument om snel te laten zien wat de arbocatalogus is en hoe je deze kunt gebruiken. Meer bekendheid geven aan de arbocatalogus blijkt nog steeds hard nodig. Daar doen we dan ook alles aan. Want we willen iedereen in de branche helpen bij veilig en gezond werken, zodat alle medewerkers steeds gezond weer naar huis kunnen.

Michaël van Hulst
Voorzitter Stichting Arbocatalogus Afvalbranche

DE ARBOCATALOGUS AFVALBRANCHE

In de Arbocatalogus Afvalbranche zijn afspraken voor veilig en gezond werken vastgelegd, die zijn gebaseerd op de praktijk en de ervaring van de werknemers binnen de afvalbranche. Het streven is de arbocatalogus dé algemene standaard te laten zijn voor veilig en gezond werken binnen de branche, die is geaccordeerd door de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA). Het is de bedoeling dat de achterbannen van de samenwerkende organisaties de arbocatalogus actief gebruiken op het niveau van werkgever en werknemers in individuele bedrijven.

Concreet biedt de arbocatalogus het volgende:

- ◆ De arbocatalogus biedt oplossingen voor veiligheid en gezondheid op het werk, specifiek toegesneden op de afvalbranche. Voor tal van werkzaamheden in de branche bevat de arbocatalogus maatregelen om te voorkomen dat gevaren ontstaan of de gevaren zo goed als mogelijk te beheersen.
- ◆ In de arbocatalogus staat de huidige stand der techniek. Dit is het niveau waarop de NLA handhaaft bij goedgekeurde arbocatalogi.
- ◆ De wijze waarop de arbocatalogus wordt gebruikt, verschilt per functie die een persoon in een bedrijf vervult. Uiteindelijk biedt de arbocatalogus alle gebruikers de mogelijkheid te achterhalen wat de stand der techniek is en welk minimumniveau aan veiligheid, gezondheid en arbeidsomstandigheden met welke maatregelen is te realiseren.

Elk onderdeel in de arbocatalogus wordt ter toetsing voorgelegd aan de NLA. Deze toetst of de maatregelen voldoen aan de stand der techniek. Gezien de omvang van de arbocatalogus is met de NLA een hertoetsingscyclus afgesproken, zodat alle onderdelen uit de arbocatalogus elke zes jaar opnieuw ter toetsing worden voorgelegd aan de NLA. Hierdoor sluit de hertoetsingscyclus van de arbocatalogus aan op wat wettelijk verplicht is.

INHOUDELIJKE VERBETERING

De Arbocatalogus Afvalbranche is dé standaard voor gezond en veilig werken binnen de afvalsector. De StAA zet zich ervoor in de inhoud van de arbocatalogus actueel te houden. Daarvoor wordt deze uitgebreid en aangepast, waar nodig en wenselijk. De StAA heeft de arbocatalogus in 2022 op een aantal onderdelen aangevuld. Ook is een begin gemaakt met het opstellen van branchenormen voor blootstelling aan stof.

AANVULLING OP ONDERDELEN

De Arbocatalogus Afvalbranche biedt bij sommige onderdelen goede voorbeelden uit de praktijk of handreikingen over hoe om te gaan met bepaalde gevaren. In 2022 heeft de StAA overeenstemming bereikt over een aantal van dit soort aanvullingen op onderdelen, waarvoor toetsing door de NLA niet nodig is. Deze zijn als achtergrondinformatie opgenomen in de arbocatalogus.

In 2022 zijn aan de Arbocatalogus Afvalbranche aanvullingen gedaan bij onderstaande onderdelen.

NIEUW TOEGEVOEGDE ONDERDELEN

Handreiking Minimaliseren achteruitrijden bij afvalinzameling ▶

Voorbeeld-werkinstructie Chauffeursstoel instellen en gordel gebruiken ▶

AANGEPASTE ONDERDELEN

Wijziging protocol prikaccidenten ▶

Voorbeeld-werkinstructie Treeplank kraakperswagen veilig gebruiken ▶

INHOUDELIJKE VERBETERING

LEIDRAAD FYSIEKE BELASTING

Het is helaas niet gelukt om overeenstemming te bereiken tussen werkgevers en werknemers over de Leidraad Fysieke Belasting Huisvuilbeladers. Het bestuur van de StAA heeft daarom in 2022 moeten besluiten deze niet op te nemen in de Arbocatalogus Afvalbranche. Alleen met een unaniem besluit van het bestuur kan de arbocatalogus worden aangepast. Omdat de NLA de huidige teksten die in de arbocatalogus zijn opgenomen over de fysieke belasting van huisvuilbeladers niet meer ziet als de stand der techniek en de StAA niet in staat is gebleken overeenstemming te bereiken over nieuwe teksten, was de NLA genoodzaakt de onderdelen fysieke belasting van huisvuilbeladers te verwijderen uit de Beleidsregel Arbocatalogi 2019 en gebruikt zij per 18 mei 2022 de arbocatalogus voor

deze onderdelen niet meer als referentiekader bij inspecties in de afvalbranche. De arbocatalogus is aangepast op dit besluit.

Concreet zijn de volgende pagina's in de arbocatalogus aangepast aan het besluit van de NLA:

- ◆ [Verplaatsen van 1100 liter rolcontainers huishoudelijk afval](#)
- ◆ [Verplaatsen van minicontainers en tillen van zakken](#)

Ook alle beheersmaatregelen die van toepassing zijn bij bovenvermelde vervalten onderdelen.

BRANCHENORMEN STOFBLOOTSTELLING

Blootstelling aan te veel stof kan gezondheidsklachten veroorzaken. Iedere werkgever is wettelijk verplicht om de stofblootstelling in het bedrijf zodanig te beheersen dat er bij de werkzaamheden geen gevaar voor de gezondheid optreedt. Vanuit de overheid zijn geen grenswaarden voor stofblootstelling vastgesteld. Als er geen wettelijke grenswaarden zijn, moet de werkgever zelf grenswaarden bepalen om de gezondheid van de medewerker te beschermen. Dit kan op bedrijfsniveau of op brancheniveau worden georganiseerd.

Het thema gezondheid is een aantal jaren terug al nadrukkelijker aan bod gekomen binnen de StAA. Zo is bovenaan iedere webpagina van ieder gevaar door middel van een label 'veiligheid' of 'gezondheid' aangegeven of er sprake is van een veiligheidsgevaar of gezondheidsgevaar. Dit vergemakkelijkt het zoeken naar sec veiligheidsgevaaren of gezondheidsgevaaren in de arbocatalogus. Daarnaast heeft de StAA de mogelijkheid onderzocht voor het stellen van eigen

(private) grenswaarden aan de blootstelling aan stof in de afvalbranche. De gekozen reikwijdte is blootstelling aan inhaleerbare en respirabele stoffractie in alle deelsectoren van de afvalbranche. Inhaleerbaar stof komt in de bovenste luchtwegen en kan daar klachten geven, het respirabele stof kan dieper in de longen doordringen en daar tot effecten leiden.

Op basis van een verkenning van buitenlandse grenswaarden en de stand der techniek in de afvalbranche ontwikkelde een expertgroep ingesteld door de StAA in 2022 een voorstel met branchenormen voor stofblootstelling op de verschillende werkplekken in de afvalbranche, waarvan de handhaafbaarheid intern verder wordt onderzocht. Het voorstel krijgt naar verwachting in 2024 zijn beslag. Bij overeenstemming in het bestuur van de StAA worden de branchenormen ter toetsing voorgelegd aan de NLA, zodat ze onderdeel worden van de arbocatalogus.

PROMOTIE

Naast de inhoudelijke verbetering van de Arbocatalogus Afvalbranche rekent de StAA het promoten van de arbocatalogus ook tot haar primaire taak. De StAA ontwikkelt communicatiemiddelen om de inhoud van de arbocatalogus bij zowel werkgevers als werknemers te laten landen. Daarnaast wil zij het gebruik van de arbocatalogus stimuleren. Zij vraagt op verschillende manieren aandacht hiervoor.

JAARCONGRES ARBOCATALOGUS AFVALBRANCHE

Op 14 juni 2022 organiseerde de StAA het in 2021 vanwege corona uitgestelde jaarcongres met als thema ‘Leer omgaan met Agressie en Geweld’. Tijdens het congres kregen de deelnemers, met name leidinggevenden en KAM-specialisten in de afvalbranche, handvatten aangereikt hoe om te gaan met agressie en geweld en hoe jezelf te beschermen.

Otto Friebel, bestuurslid van de StAA, gaf namens de StAA een toelichting op de keuze van het onderwerp: “De stichting streeft naar een veilige werkomgeving. Steeds kortere lontjes zorgen voor steeds heftigere reacties, waar ook mensen in hun werk mee te maken krijgen.”

Keynotespreker Leo Kevelaar gebruikte de principes van zijn grote passie aikido (Japanees krijgskunst) om de deelnemers op weg te helpen. Meebewegen (soms letterlijk), vriendelijk aanspreken, uitleg geven, oogcontact maken en een hand geven, zijn belangrijke technieken om agressief gedrag te pareren. In meerdere deelsessies werd dieper ingegaan op verschillende technieken. In een sessie over pesten op de werkvloer werd een oproep gedaan om verantwoordelijkheid te nemen en om als omstander of leidinggevende de dader aan te spreken op gedrag. Verbale agressie en agressie in het verkeer waren de onderwerpen van de andere sessies. Rode draad is omgaan met agressie is ‘meeveren’, begrip tonen, per situatie kijken hoe ver je hiermee kunt komen en of een gesprek mogelijk is. Soms bereik je juist meer door niet in discussie te gaan met een agressief persoon en het zo te laten.

Door regelmatig te communiceren over diverse thema's uit de Arbocatalogus Afvalbranche, krijgt veilig en gezond werken blijvend de aandacht bij de achterbannen van de StAA. De StAA ontwikkelt themabladen om de bedrijven hierbij te helpen. Per thema worden gevaren en maatregelen beschreven zoals die in de arbocatalogus zijn opgenomen, en worden aanbevelingen gedaan hoe hierover intern te communiceren. Als hulpmiddel stelt de StAA cartoons over het thema ter beschikking. De aangesloten partijen van de StAA verspreiden themabladen en cartoons bij hun achterbannen. De themabladen en cartoons zijn ook te vinden op de [uitwisselingswebsite](#) van de StAA.

In 2022 maakte de StAA themabladen over 'Veilig werken met arbeidsmiddelen' en over 'Agressie en Geweld', tevens thema van het jaarcongres. De themabladen werden met bijpassende cartoons gepubliceerd.

STAND OP VAKBEURS RECYCLING

Van 15 tot en met 17 november 2022 stond de StAA met een eigen stand op de Vakbeurs Recycling in Gorinchem. Belangrijkste doel voor deelname aan de beurs is de bekendheid met de arbocatalogus vergroten. Op de Vakbeurs Recycling zijn belangrijke doelgroepen aanwezig.

Met wisselende teams, bestaande uit twee personen, werden beursbezoekers geïnformeerd over de arbocatalogus. Standhouders spraken met werkgevers en werknemers van bedrijven in de afvalbranche, maar ook met vertegenwoordigers van de rijksoverheid en gemeenten, en met toeleveranciers. De ijskar die de StAA in haar stand had staan, trok de aandacht. Het uitdelen van ijsjes was een mooie manier om in contact te komen met bezoekers en uit te leggen wat de arbocatalogus is en hoe deze kan helpen bij veilig en gezond werken in de afvalbranche.

De StAA kijkt positief terug op haar deelname aan de Vakbeurs Recycling. Deelname aan deze en andere beurzen voor promotie van de arbocatalogus wordt jaarlijks beoordeeld.

INZET COMMUNICATIEMIDDELEN: NIEUWSBRIEVEN, WEBSITE EN SOCIALE MEDIA

De website heeft een nieuwsmodule voor berichten over actuele ontwikkelingen en communicatieactiviteiten. Daarnaast zet de StAA de sociale-mediakanalen LinkedIn, X en YouTube regelmatig in om te communiceren over actuele onderwerpen. Elk jaar verstuurt de StAA twee nieuwsbrieven.

Lees hier de nieuwsbrieven:

- ◆ [Voorjaar 2022](#)
- ◆ [Winter 2022/2023](#)

VEILIG EN GEZOND WERKEN

De StAA is verantwoordelijk voor de inhoud en de promotie van de Arbocatalogus Afvalbranche. Zij vindt het ook belangrijk om de afvalsector in de breedte op de kaart te zetten als sector die zijn verantwoordelijkheid neemt en gezond en veilig werken hoog in het vaandel heeft staan. De StAA wil meer bereik en effect hebben om gezond en veilig werken in de sector te verbeteren en het aantal ongevallen naar beneden te brengen. Daarvoor treden de partijen gezamenlijk naar buiten onder het herkenbare beeldmerk en de slogan 'we werken veilig of niet'.

WEEK VAN DE VEILIGHEID 2022

Van 30 mei tot en met 2 juni 2022 organiseerde de StAA de vijfde editie van de Week van de Veiligheid. Met deze week, die steeds plaatsvindt in de eerste week van juni, wil de StAA laten zien dat de afvalbranche gezond en veilig werken serieus neemt. Door gezamenlijk, op hetzelfde moment en op landelijke schaal aandacht te vragen voor het thema, wordt de zichtbaarheid en het bereik van deze boodschap vergroot.

Bedrijven en organisaties in de branche zetten tijdens de week veel acties op touw die focussen op veilig en gezond werken. De organisaties kiezen daarbij voor thema's die passen bij het bedrijf en de actualiteit. In 2022 pakten meerdere bedrijven veiligheidsbewustzijn bij de kop. Daarbij ging het bijvoorbeeld om elkaar aanspreken, waarbij ook aandacht was voor meertaligheid, en het begrip van het belang van de veiligheidsafspraken. Andere bedrijven legden de focus op het melden van ongevallen, lieten medewerkers kennis maken met specifieke beschermingsmiddelen of gaven meer inzicht in (on)veiligheid door gebruik te maken van VR-brillen.

Naast de acties van bedrijven en organisaties in de afvalbranche, vragen ook de StAA en de betrokken brancheorganisaties tijdens deze week met eigen activiteiten aandacht voor veilig en gezond werken.

Jubileum: 5 jaar Week van de Veiligheid

Ter gelegenheid van de jubileumeditie stelde de StAA in 2022 een cartoon beschikbaar die ingaat op de vijf belangrijkste oorzaken van ongevallen in de afvalbranche: beknelling, snijden, vallend voorwerp, heet voorwerp en verstappen.

De StAA heeft, naast de inhoudelijke verbetering en promotie van de Arbocatalogus Afvalbranche, ook de verantwoordelijkheid over de organisatie en gezondheid van de stichting.

Huishoudelijke mededelingen

- ◆ De bestuurswisselingen in 2021:
  - ◆ Birsen Yavuz is namens FNV Overheid in 2022 zowel toegetreden als afgetreden tot het bestuur. Haar opvolger is Ali Aklalouch.
- ◆ In 2022 heeft de StAA de Jaarrekening 2021 – met positief resultaat – vastgesteld.

Financiële terugblik

De StAA is en blijft een financieel gezonde stichting. Het totaal van baten en lasten 2022 is te volgen en kan worden beoordeeld als zijnde in orde. Wel is een aantal begrote posten niet volledig tot besteding gekomen, terwijl andere begrote posten zijn overschreden. Deze mutaties zijn opgevangen binnen de begroting en hebben niet geleid tot een extra belasting van het Eigen Vermogen. Verder zijn de uitgaven in lijn met de bestuursbesluiten van de StAA tot stand gekomen.

De voorziene uitgaven voor de bekostiging van de arboconsultant van de StAA zijn niet geheel tot besteding gekomen, omdat de oorspronkelijk geraamde kosten voor het onderdeel fysieke belasting op de begroting van 2022 zouden drukken. Echter, de NLA heeft de StAA gevraagd dit onderdeel al te laten toetsen in 2021. Hierdoor zijn de geraamde kosten voor 2022 ten laste gekomen van de begroting van 2021. In 2021 was er dan ook een overschrijding op deze post. Verder heeft de arboconsultant geen toetsingsverzoeken bij de NLA ingediend in 2022, omdat de StAA de benodigde informatie voor het indienen van een

toetsingsverzoek nog niet voorhanden had. Tegelijkertijd was de NLA aan het wachten op antwoorden van de StAA. Deze miscommunicatie heeft geleid tot het uitblijven van het indienen van een toetsingsverzoek, waardoor de gereserveerde middelen onbenut zijn gebleven.

De begrote kosten voor communicatieactiviteiten van de StAA zijn in 2022 overschreden, omdat de kosten rondom de organisatie van de StAA-stand hoger zijn uitgevallen dan was voorzien. Vooral het aantrekken en bemensen van de ijscokar bleek duurder dan verwacht. Verder is de post onvoorzien overschreden vanwege de inhuur van een externe voorzitter voor de begeleiding van het bestuurlijke overleg over het onderwerp fysieke belasting huisvuilbeladers. Daarnaast heeft de StAA kosten gemaakt voor de zaalhuur en lunch bij het Van der Valk Hotel in Zaltbommel voor een werkgroepvergadering van één van de inhoudelijke werkgroepen. Beide kosten waren voorafgaand niet ingecalculerd.

arbocatalogus
afvalbranche

De Arbocatalogus Afvalbranche is overeengekomen tussen: BRBS Recycling,
BVOR, NVRD, Vereniging Afvalbedrijven, CNV Overheid en Publieke Diensten,
FNV Overheid, Vakvereniging Het Zwarte Corps en Werkgeversvereniging WENB

Postbus 2184, 5202 CD 's-Hertogenbosch

073 627 94 44, info@arbocatalogus-afvalbranche.nl, arbocatalogus-afvalbranche.nl